

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 275

van **KOEN DANIËLS**

datum: 21 januari 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Onderwijs - Kader voor vrijheidsbeperkende maatregelen

Scholen, voornamelijk in het buitengewoon onderwijs, moeten soms overgaan tot het tijdelijk afzonderen van leerlingen. Ze doen dit onder andere om leerlingen, voornamelijk met gedragsproblemen, te beschermen tegen zichzelf of om andere leerlingen te beschermen. Leerlingen kunnen daarbij worden afgezonderd in isolatieruimtes in een poging om orde en gezag te handhaven. Deze TAVA-ruimtes (Totale Afzondering Van Aanmoediging) zijn meestal prikkelarme en kale ruimtes zodat leerlingen zich niet kunnen verwonden. In sommige scholen is dit beter bekend als een time-out of een PAR-ruimte.

De kern van de zaak is dat er geen onderwijsregelgeving in verband met vrijheidsbeperkende maatregelen bestaat zoals dat bijvoorbeeld in de welzijnswetgeving wel het geval is. Er bestaan visieteksten, maar we vangen steeds meer signalen op dat duidelijke en eenvormige richtlijnen/een regelgevend kader voor veel leerkrachten een houvast zou kunnen bieden, zonder daarbij uiteraard de planlast uit het oog te verliezen.

De minister gaf in de commissie 2 jaar geleden enkele punten aan waar ik graag opvolging aan wil geven.

1. Volgt het departement Onderwijs nog steeds de intersectorale werkgroep op die een referentiekader en richtlijnen uitwerkt?
2. Wat is de stand van zaken betreffende het onderzoek van de hogeschool UCLL?
3. Is uit bovenvermelde vragen gebleken dat een regelgevend kader nodig is of enkel een richtinggevend kader?

**Vlaams
Parlement**

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 275 van 21 januari 2022

van **KOEN DANIËLS**

1. Binnen het beleidsdomein Welzijn Volksgezondheid en Gezin (WVG) wordt er gewerkt aan een referentiekader en richtlijnen m.b.t. vrijheidsbeperkende maatregelen. Daartoe is er een intersectorale werkgroep actief.

Die werkgroep bestaat vooral uit mensen van het beleidsdomein WVG, onder andere: het Agentschap Zorg en Gezondheid, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en Opgroeien. De werkgroep is in de eerste plaats gericht op de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen binnen WVG.

Het Departement onderwijs volgt sinds mei 2019, op initiatief van het aansturingscomité jeugdhulp (ACO), die werkgroep mee op en doet dat nog steeds.

2. Het onderzoek van de hogeschool UCLL ('Wanneer het spannend wordt in de klas'-onderzoek naar vrijheidsberovende maatregelen in het onderwijs) werd afgerond maar uit contact met de onderzoekers vernam ik dat men de resultaten van het onderzoek niet openbaar heeft gemaakt.

Het onderzoek leidde immers niet tot resultaten en inzichten die representatief zijn voor alle scholen en leraren in Vlaanderen. Er was een lage responsgraad op zowel het kwantitatieve als kwalitatieve luik.

Om inzicht te krijgen in achterliggende motieven en dynamieken voor het gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen, is grootschalig en kwalitatief onderzoek nodig.

3. Zoals aangegeven zijn er ook binnen onderwijs vrijheidsbeperkende maatregelen en er is een grote verwevenheid tussen onderwijs en welzijn (zeker als het over scholen buitengewoon onderwijs gaat). De cliënten van de voorzieningen zijn leerlingen van scholen buitengewoon onderwijs maar ook van scholen gewoon onderwijs. In een aantal situaties zijn de werking van school en voorziening zeer sterk met elkaar verbonden, denken we maar aan de typische sites met een MFC en een school voor buitengewoon onderwijs.

De denkkaders en de instrumenten die binnen welzijn ontwikkeld worden zijn dus ook belangrijk voor onderwijs.

Ik heb dan ook aan mijn administratie de opdracht gegeven om samen met de pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie, in dialoog met Welzijn een kader rond vrijheidsbeperkende maatregelen binnen onderwijs uit te werken. Daarbij zullen we nagaan of een richtinggevend kader voldoende is dan wel of er nood is aan een regelgevend kader.